

ИНФОРМАЦИЯТА КАТО ОРЪЖИЕ В „ЦВЕТНИТЕ РЕВОЛЮЦИИ“

Докторант Мирияна Павлова*

Глобализацията на информационното пространство, водеща към създаване на нова обществена конфигурация, способства за превръщането на информацията в реален фактор на съвременния обществено политически живот и в частност във факторна политическа борба и инструмент за реализацията на целите на държавата на международната арена. Средствата за масова информация се превръщат в мощно оръжие за влияние в глобалната информационна среда. Информацията и знанията стават едни от стратегическите ресурси на държавите, чиито мащаби са съпоставими с тези на използваните традиционни материални ресурси. Достъпът до информационни ресурси се превръща в един от основните фактори за социално-икономическо и политическо развитие и придава мощ за правене и водене на определени политики.

Бързото развитие на каналите за предаване на информация, формирането на информационното общество и глобализацията на информационното пространство, довеждат до това, че знанието за света, в значителна степен се създава предимно на основата на информационните потоци. Големият обем на получавана информация затруднява нейния анализ и води до възприемане за истинна тази картина на действителността, която ни се предоставя от средствата за масова информация (СМИ).

Информационно-психологическите войни

В съвременното развитие на международните отношения противоборството в информационното пространство придобива особено значение и се явява една от най-острите форми на конфронтация между субектите. Субекти в информационната война могат да бъдат както държавите, така и транснационалните корпорации, различни по същност и дейност организации, в това число и екстремистките организации.

Информационно-психологическата война се явява разновидност на информационната война, която се води предимно срещу социалните системи. Прилагат се редица методи и средства за въздействие на хората

с основна цел да се променят техните обществени нагласи, ценности и поведенчески стереотипи в желаната посока. Основното оръжие тук е информацията, която се използва за целенасочено управление и влияние върху масовото съзнание на населението.

В съвременното световно устройство интернет се превръща в основно свързващо звено между хората. Основната му функция е чрез него да се обменя различна информация между хора и общности, които се намират на различни точки от планетата. Въпреки привидно положителните му черти, често хората попадат в „информационен капан“, тъй като информацията, която се създава и разпространява, е с огромен обем, който в повечето случаи ги затруднява в нейния анализ и обективно възприемане. По този начин сравнително лесно може да се манипулира голяма маса от хора. В този контекст информацията е оръжие и владенето и умението да се използва много често са решаващ фактор при приемането на решения от различно естество.

Различни съвременни конфликти и обществени изменения са предшествани от мащабна информационна подготовка с помощта на интернета и социалните мрежи, които се превръщат в мощно информационно оръжие. Това става видимо и от проведените революции, в които виртуалните социални мрежи са основен техен ресурс.

„Цветни революции“

„Цветна революция“ е термин, с който е прието да се назовават редица обществено-политически събития по целия свят в края на 20 век и началото на 21 век. Това е технология за осъществяване на смяна на властта (държавен преврат) в определена страна, в която натискът върху управляващите се извършва под формата на политически шантаж чрез използването на инструмента – протестно движение (в много от случаите, подчертано младежко). Характерните черти на „цветните революции“ са масовите митинги и демонстрации, като целта е не просто смяна на настоящия политически елит и неговата геополитическа

* Авторката е докторант в УниБИТ – София.

ориентация, а промяна на основата на цялата държавност. Военната сила не е основният инструмент на тълпите, които искат незабавна смяна на политическия режим. От гледна точка на успешното провеждане на този тип революция, в основата на действията е да се изгради негативен образ на управляващите.

Не може да се пропусне фактът, че цветните революции протичат по сходен начин, като са налице няколко основни фази в осъществяването им. Винаги започват с формирането в страната на организирано протестно движение, което е основната движеща сила на бъдещата цветна революция. Непосредствено след това демонстрацията, провеждаща се в големите градове на държавата, е съпроводена от инцидент, който шокира обществото и води до обществен отговор. По този начин протестната мрежа излиза по улиците на големите градове, където групи активисти стават катализатори на стихийни масови процеси, които успешно и с лекота въвличат широк кръг от хора, които бързо стават съпричастни към съгражданите си. Следващата фаза е създаването на политическа „тълпа“ и за това се избира достатъчно голямо по площ място, например известен за обществото площад, където да се събере огромна маса хора. В условията на създадената „тълпа“ на определеното за това място, се наблюдава въздействие на подсъзнанието на отделната личност, като се внедряват нови ценности и стереотипи.

Цветните революции в повечето случаи се провеждат в региони със стратегическо значение – притежаващи стратегически и природни ресурси, а също и в такива, попадащи в сферата на геополитическите интереси на някоя друга, по-силна държава. Затова и намесата на външни за държавата субекти е неизбежна.

Разликата с традиционните революции е тази, че „цветните“ революции са по-скоро мрежови процес. Те възникват и се развиват в канали на средствата за масова информация (СМИ). По този начин може лесно и преднамерено да се оказва въздействие на отделната личност и на обществото. Така в определен смисъл, този тип революции може да се разглеждат като някаква форма на информационно-психологическа война. Тъй като същността ѝ се състои в скритото, тайно управление на политическите, военните, икономическите и социалните процеси на държавата – потенциален противник или на държавата, попадаща в дадена сфера на геополитически интереси.

Също така целта на информационната война е да оказва въздействие на знанията, представите и мислите на противника. Обект на „нападението“ в информа-

ционната война са: информационната инфраструктура, съзнанието, волята, чувствата на населението, както и самото приемане на политически, икономически и социални решения в другата държава, особено в период на нестабилност или на кризисни ситуации. В случая с „цветните революции“ сме свидетели именно на този акт: промяна и въздействие на мислите и съзнанието на обществото в държавата, както и формиране на нов тип поведение – отхвърляне на статуквото, желание за нов тип обществено-политически отношения, в това число и смяна на режима на управление.

Заклучение

Средствата за масова информация се превръщат в мощно оръжие за влияние на глобалната информационна среда. Информацията и знанията стават едни от стратегическите ресурси на държавите, чиито мащаби са съпоставими с тези на използваните традиционни материални ресурси. Силните на деня са тези, които притежават информационно превъзходство над другите и тези, които знаят как да използват информацията и информационните потоци за постигане на целите и защита на интересите им. В контекста на темата за цветните революции, създаваната и разпространяваната информация чрез интернет и социалните мрежи е от голямо значение, тъй като тя е използвана като средство за влияние върху голяма група хора. Обществата в държавите, обхванати от цветни революции, коренно променят своите нагласи, мисли и поведенчески стереотипи с цел промяна на политическото и икономическото статукво в държавата им. Желанието за промяна в повечето случаи е подтикнато и поощрявано от външни за страната сили, поради което можем да заключим, че цветните революции са разновидност на информационно-психологическата война, чието основно оръжие е информацията.

ЛИТЕРАТУРА

Bęrzioła. Colour revolutions – democratization, hidden influence or warfare? // *European Journal for Defence and Security (Riga)*, December 2014.

Gilmer, C. The Future of Information Warfare. SANS Institute, 2001, URL: <http://www.sans.org/reading-room/whitepapers/warfare/future-information-warfare-819>.

Haeni, R. Information Warfare – an introduction. – Washington DC: The George Washington University, Cyberspace Policy Institute, 1997.

Haring, M., Cecire, M. Why the Color Revolutions Failed. // *Foreign Policy*, March 18, 2013, URL: <http://foreignpolicy.com/2013/03/18/why-the-color-revolutions-failed/>.

Манойло А.В. Государственная информационная политика в особых условиях“ [монография]. – Москва: МИФИ, Москва, 2003.

Манойло, А., Карпович, О. Цветные революции – теория и практика демонтажа современных политических режимов“. – Москва: Юнити, 2015.

Mitchell, L. North Africa through the Lens of the Color Revolutions. February 4, 2011. URL: <http://www.eurasianet.org/node/62832>.

Петрински, И. Как бяха изобретени цветните революции. // 2013, URL: <http://glasove.com/komentari/30497-kak-byaha-izobreteni-tsvetnite-revolyuitsii>.

INFORMATION AS A KEY WEAPON IN COLOR REVOLUTIONS

Miriana Pavlova

Abstract

The paper presents the nature and the meaning of the information warfare in contemporary international relations. Information and the way it could be used can be seen as a weapon which is capable to influence over different economic, political processes and the consciousness and attitudes of the society in any particular country. In this regard, internet space and social networks are transforming into the main information weapon for conducting “color revolutions” in different countries around the world.

Key words: Color revolution, information warfare, information weapon, influence.

КНИГА И БИБЛИОТЕКА

„КНИГАТА – ВРАТА КЪМ МИНАЛОТО И ПРОЗОРЕЦ КЪМ БЪДЕЩЕТО“

Д-р Диана Стоянова, УниБИТ

Книгата днес е онзи инструмент, който ни отвежда до знанието и ни кара да се чувстваме и усещаме като хора. За всеки книгата е носител на знание, на знанието за човека, за миналото, за бъдещето, изобщо за живота. В книгите са записани историите на различни цивилизации, за съжаление някои от тях – изгубени днес, записани са историите на обикновени хора, превърнали се в личности с делата или прозренията си за живота, записани са причини, факти и събития довели до войни, разруха и след това до оцеляването и съхранението на света, записани са още истории за дръзновенията, проникателността и смелостта на много учени, изобретатели и изследователи, за всичко, което се е случило в миналото, което се случва в настоящето и ще има своето влияние и отражение върху бъдещето. Ето защо книгата е живот. Живот, който ние хората сме ѝ дали и ще продължаваме да го правим в името на нашето собствено съществуване.

„Книгата е прозорец към света“ – мъдра поговорка, която през годините е доказала своята истин-

ност. В тази връзка са създадени толкова много поговорки и са казани на глас много думи, възхвалявайки книгата и нейната същност, но нейното основно предназначение е да пробужда в нас вечния копнеж към знание, към самоусъвършенстване, откривателство и себепознание. Като носител на знанието, книгата е носител и на човешкото в човека именно чрез мъдростта на времето създадена от старите хора, но в същото време, тя (книгата) представлява и стремежа, и любовта на младите хора към живота.

Не случайно старите хора казват, че човек, когато се роди представлява „бял лист хартия, върху който се записва неговата история“. По повод на това, можем ли да си представим живота, осмислен като нашето бъдеще, без минало, история или традиции? От най-ранно детство **книгата** създава представата за света, разказва ни историята и поражда в нас различни фантазии, копнежи и мисли. Учи ни да възприемаме и уважаваме целия останал свят, културата на различните народи, вярата или религията на другите хора, техните традиции и ценности.